

ЗАКЛАДИ ІНТЕРНАТНОГО ТИПУ В КОНТЕКСТІ ОСВІТНЬОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Модернізація змісту освіти, впровадження високих педагогічних технологій, гуманізація та демократизація навчального процесу, його інформатизація – далеко не повний перелік складників нової філософії освіти, яка впроваджується. Характерним є й те, що ця філософія має системний характер. Вона охоплює собою кожну ланку, кожен напрям, кожну складову загальної системи освіти, обумовлює реалізацію в них нових і новітніх підходів[2]. Комплекс завдань переходу системи освіти на нову філософію розвитку постає й перед такою ланкою, як інтернатні заклади. Зміна вектору суспільного розвитку й перехід до ринково-демократичних відносин супроводжує низка суперечностей, результатом яких є зниження рівня матеріального забезпечення населення, різке збільшення захворюваності дітей, поширення соціального сирітства, безпритульності, зростання дитячої злочинності, вимагають від державних органів управління освітою, педагогічної науки, нових, нестандартних підходів у розв'язанні проблем освіти, оздоровлення, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей, які потребують особливих умов для забезпечення їх розвитку.

Інтернатні заклади освіти завжди відігравали і відіграють важливу роль у розвитку педагогічної теорії і практики, оскільки вони є складовою частиною процесу вдосконалення системи освіти. Оптимізація діяльності інтернатних закладів освіти на сучасному етапі можлива тільки на основі ретельного дотримання норм українського законодавства.

У педагогічному словнику С. У. Гончаренка подається таке визначення поняття «інтернат»: інтернат (від. лат. *internus* – внутрішній) – 1) гуртожиток при навчальному закладі; 2) закритий навчальний заклад, в якому учні навчаються й живуть[1].

До закладів інтернатного типу належать заклади з цілодобовим перебуванням дітей, які створені з метою їх проживання, розвитку, виховання, освіти, професійної орієнтації, підготовки до самостійного життя. Українське законодавство до інтернатних закладів, які підпорядковуються системі освіти, відносить:

- дитячі будинки для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; загальноосвітні школи-інтернати;
- спеціалізовані школи-інтернати з поглибленим вивченням окремих предметів;
- спеціальні школи-інтернати для дітей, які потребують корекції фізичного чи (та) розумового розвитку;
- навчально-реабілітаційні центри та санаторні школи-інтернати усіх типів і форм власності[1].

У Положенні «Про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», затвердженому Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства соціальної

політики України 10.09.2012 № 995/557, визначаються такі типи інтернатних закладів:

- дитячий будинок - навчальний заклад, який забезпечує розвиток, виховання, навчання та соціальну адаптацію дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дошкільного та шкільного віку;

- загальноосвітня школа-інтернат – навчальний заклад, що забезпечує виховання, навчання та соціальну адаптацію дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

- спеціалізована школа-інтернат I-III ступенів – навчальний заклад з поглибленим вивченням окремих предметів та курсів, що забезпечує виховання, навчання та соціальну адаптацію обдарованих дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

- спеціальна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів – навчальний заклад для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку;

- загальноосвітня санаторна школа-інтернат I-III ступенів – навчальний заклад з відповідним профілем для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які потребують тривалого лікування [4].

Закон України «Про загальну середню освіту» регламентує можливість здобуття загальної середньої в інтернатах з частковим або повним утриманням здобувачів освіти. Так, п. 4 Закону визначає, що в системі спеціалізованої освіти здобуття загальної середньої освіти забезпечують такі школи-інтернати:

- спеціалізована мистецька школа (школа-інтернат) – заклад спеціалізованої освіти I-III або II-III ступенів мистецького профілю;

- школа-інтернат (ліцей-інтернат) спортивного профілю – заклад спеціалізованої освіти I-III або II-III ступенів спортивного профілю (заклад із специфічними умовами навчання);

- науковий ліцей, науковий ліцей-інтернат – заклад спеціалізованої освіти II-III або III ступеня наукового профілю [3].

Діяльність закладів спеціалізованої освіти визначається положеннями, що затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у відповідній сфері.

Забезпечення освітніх потреб дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та дітей, які потребують тривалого лікування, забезпечується спеціальними і санаторними інтернатними закладами в установленому законодавством порядку. Так, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 778, визначено, що освіта учнів у спеціальних школах (школах-інтернатах) проводиться за висновком відповідних психолого-медико-педагогічних консультацій у порядку визначеному МОН України (п.24), а освіта учнів у загальноосвітніх санаторних школах (школах-інтернатах) проводиться на підставі висновку лікарсько-консультативної комісії дитячої поліклініки і відповідного профільного лікаря в

порядку, встановленому МОН та МОЗ, на період, визначений закладом охорони здоров'я (п. 23) [5].

Список використаних джерел

1. Гончаренко С. Український педагогічний словник / Семен Гончаренко. – Київ: Либідь, 1997. – 376 с.
2. Покась В. П. Зміна філософської парадигми управління навчально-виховним процесом інтернатних закладів освіти України: Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософських наук (09.00.10 — філософія освіти) / Віталій Петрович Покась. – Київ, 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/4779/1/Pokas.pdf>
3. Про загальну середню освіту Верховна Рада України; Закон від 13.05.1999 № 651-ХІV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/651-14>
4. Про затвердження Положення про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт та [...] МОН молодьспорту України, Мінсоцполітики України; Наказ, Положення від 10.09.2012 № 995/557 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1629-12>
5. Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад Кабінет Міністрів України; Постанова, Положення, Перелік від 27.08.2010. № 778 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/778-2010-%D0%BF>

УДК 371.1:81'243

ЧЕЙПЕШ І. В.
ШТИБЕЛЬ Н. М.
Ужгородський національний університет, Україна

КУЛЬТУРА ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ ВЧИТЕЛЯ: КРИТЕРІЙ ФАХОВОСТІ ТА ЗАСІБ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ

Об'єктом нашого дослідження в даній статті виступає базова культура особистості вчителя, а предметом – недостатньо досліджений у професійній педагогіці на сучасному етапі складовий компонент – культура іншомовного спілкування вчителя. Наш вибір зумовлений кількома важливими, на нашу думку, соціальними чинниками: відкритістю світу, кардинальними змінами світосприйняття й світооцінок, інтенсивними міжнародними контактами й водночас загостреним відчуттям національної ідентичності й самобутності. Крім того, порушена проблема актуалізується регіональними особливостями Закарпатської області, зокрема поліетнічністю й полікультурним розмаїттям. В такій ситуації для уникнення різного роду деформацій особлива роль належить навчальному закладу, а точніше шкільному вчителю, який не дає оцінок соціуму, а сприймає його як об'єктивну даність сучасності, що складає для учнів реальне середовище життя і самоствердження. В умовах полікультурності, вважає Л. Орбан-Лембрик, особливого значення набуває діалог культур, вплив культурних чинників на процес спілкування і соціальну поведінку індивідів як суб'єктів взаємодії [4]. Сучасному вчителю на

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>